

ת"פ 1667/06 - נידאל ג'יבלי נגד מדינת ישראל - המרכז לגבית קנסות, אגרות והוצאות

בית משפט השלום בחיפה

ת"פ 1667/06 מדינת ישראל נ' ג'יבלי
תיק חיצוני: 555/2005

מספר בקשה: 5

בפני כבוד השופטת מריה פיקוס בוגדןוב
מבקש נידאל ג'יבלי
נגד
1. מדינת ישראל - המרכז לגבית קנסות, אגרות והוצאות
משיבם
2. סיגא הוצאה לאור בע"מ
3. שלוחת תביעות חיפה

החלטה

השאלה הטעונה הכרעה בפני היא, האם יש לפטור את המבוקש מתשלום קרן הפיצוי בסך 10,000 ל"נ שהושת עליו במסגרת גזר הדין שניית בתאריך 25.3.07, לאחר שנפגעת העבירה (משיבה 2) הסכימה לוותר על הפיצוי.

הרקע לבקשה

בשנת 2006 הוגש נגד המבוקש כתוב אישום המחייב לו לבצע עבירה של מכירה והחזקת לצרכי מכירה של עותקים מפרים של ספר בגין דל סעיף 10(ג)(ד) לפקודת זכויות היוצרים. במסגרת הסדר טיעון אליו הגיעו הצדדים, המבוקש הודה בעובדות כתוב האישום וסוכם כי יושתו על המבוקש צו של"צ ללא הרשות ככל שיתקבל תסקירות חובי של קצין המבחן, בתאריך 25.3.07, לאחר שהתקבל התסקיר, בית המשפט החליט שלא להרשות את המבוקש, והשיט עליו צו של"צ בגין הטיל עליו לשלם למשיבה 2 פיצוי בסך 10,000 ל"נ. יודגש, כי הפיצוי לא היה חלק מהסדר הטיעון ובית המשפט סבר כי בשילוב כל הנسبות וכחלה מהעונש יש להשיט פיצוי עבור נפגעת העבירה - משיבה 2.

גבית הפיצוי הועברה למרכז לגבית קנסות ואגרות (להלן: "המרכז לגבית קנסות או המרכז"), וקרן הפיצוי צבר ריבית פיגורום.

המבקש פנה בתאריך 29.7.20 לבית משפט השלום בבקשת להפחית או לבטל את ריבית הפיגורום, אך בהחלטתי מיום 29.7.20 הוריתי על מחייקת הבקשה, מאחר והמבקש לא צירף לבקשתה את משיבה 2, שלטובה נפסק הפיצוי, וגם לא צירף תצהיר, כנדרש בחוק.

בתאריך 30.7.20 הגיע המבקש בקשה נוספת מגובה בתצהיר והוסיף את משיבה 2 לבקשתה. הבקשה הועברה לתגובה,

עמוד 1

ולאחר שהתקבלה תגובتها של מושבה 3, בתאריך 13.8.20 דחתה כב' השופטת א' קנטור את הבקשה.

בתאריך 26.10.20 הגיש המבוקש בקשה להערכת מועד להגשת ערעור לבית המשפט המחויז על החלטת כב' השופטת א' קנטור. בהחלטת כב' הנשיא ר' שפירא, נדחתה הבקשה אף ללא תגובת המשיבים והערעור נמחק.

המבקש הגיש בקשה נוספת בחודש נובמבר 2020 שcotרתה בקשה רשות ערעור, אשר הגיעה לטיפולה של כב' השופטת ר' באום, כמותב המטפל בערעורים על החלטות רשמי הצל"פ ורשם המרכז לגביתן קנסות.

ביום 2.11.20 ניתנה החלטה על ידי כב' השופטת באום לפיה מדובר בבקשתה להפחחת חיובי ריבית שהושתו על המבוקש בגין פיצוי לנפגע עבירה, אשר נתונה לסמכות בית המשפט ולא למרכז לגביתן קנסות ואגרות. עוד נקבע, כי הבקשה נוספת לא ברור ומשנותה אליה בטעות, יש לנtabה לשופט פלילי תורן.

משהונחה הבקשה בפני, קבועתי בהחלטתי מיום 2.11.20 כי בקשה זהה של המבוקש נדחתה ע"י כב' השופטת קנטור וכן גם בקשה רשות ערעור, על כן לא ברור במסגרתizia הליך מוגשת הבקשה, כאשר פעם נוספת המבוקש לא צירף את מושבה 2 כמושבה. לפיכך, הוריתי למבוקש להגיש בקשה מתוקנת בה יنمך מכוח מה מוגשת הבקשה.

במקביל, המבוקש הגיש למרכז לגביתן קנסות בקשה לפריסת חוב התשלומים וביום 8.11.20 ניתנה במרכז החלטה זמנית לפיה על המבוקש לשלם 12 תשלום חודשיים שווים ורכופים בסך 1,000 ₪ החל מיום 8.12.20 ובתום התקופה לפנות בבקשתה חדשה.

בתאריך 16.11.20 הגיש המבוקש בקשה מתוקנת להפחחת תוספת הפיגורים, בה ציין כי מושבה 2 עברה הליך פירוק. בהחלטה מיום 18.11.20 הוריתי על מנת תגובה לבקשתה וכן הוריתי על צירוף לשכת תביעות חיפה כמושבה בתיק.

בהחלטתי מיום 17.12.20 דחיתתי את הבקשה. בהחלטה קבועתי כי המבוקש מיצה את זכויותיו בהליך, גם במסגרת ערכאת הערעור, ואין מקום להידרש לבקשתה נוספת, במיוחד כשה浼וקש לא הציע על שני נסיבות. למעלה מן הנדרש, דנתי בבקשתה לגופה, ודחיתתי את טענת המבוקש כי היה לכלול את הפיצוי בנסיבות הליך הפש"ר היהות ובפסיקת נקבע כי פיצויו שניתן במסגרת גזר דין דין קנס וחוב זה אינו בר הפטר. עוד צינתי בסיום ההחלטה, כי גם הפעם המבוקש לא פועל לאותה מושבה 2 לטופטהה נפקח הפיצוי.

על החלטה זו הגיש המבוקש ערעור לבית המשפט המחויז (עפ"ג 21-01-2016-23716) ווחר על בקשתו לפטרו אותו מתשלום ריבית הפיגורים ולהעמיד את הפיצוי על גובה הקמן.

בתאריך 13.1.21 ניתנה החלטה ע"י כב' הנשיא ר' שפירא כי על המבוקש להציג אישור מסירה בדבר שליחת הודעה הערעור לנציג מוסמך של מושבה 2, בצירוף תצהיר, המבהיר למי נמסרה הודעה הערעור.

בתאריך 26.1.21 הגיש המבוקש הודעה, לה צירף מכתב חתום על ידי כב' השופט בדים א' גורן המפרק והבעלים של מושבה 2, בו נכתב כי הוא מותר על החוב. בהתאם לכך, עתר המבוקש לביטול חוב הפיצוי והפסקת הליכי הגביה על ידי המרכז לגביתן קנסות.

בהחלטה מיום 11.3.21 קבע כב' הנשיא ר' שפירא, כי לאור העובדה שוויטור מושבה 2 על הפיצוי לא יהיה מונח בפני בית משפט קמא, יש מקום להחזיר את הסוגיה לדין בבית משפט קמא אשר ידון בבקשת המבוקש לביטול קרן הפיצוי,

וזאת לאור ויתורה של משיבה 2 ובעל החבורה הנפגעת על הפיצוי.

לאור החלטת בית המשפט המחויזי קבעתי דין, אך הצדדים הגיעו מוסכמת ובקשו ליתן החלטה על סמן טיעונים בכתב בסוגיה, האם ניתן לפטור את המבוקש מתשלום הפיצוי בסך 10,000 ₪.

טענות הצדדים

לטענת המבוקש, יש לפטור אותו מתשלום הפיצוי המקורי בסך 10,000 ₪, נוכח העובדה כי משיבה 2 יותרה על קבלת הפיצוי. לבקשת צורף מכתב שנערך ע"י כב' השופט בדים אורי גורן, שהיה הבעלים של משיבה 2 והוא שימש גם כמנכ"ק החברה, בו ציין כי הוא מותר על הפיצוי.

הmbוקש הוסיף וטען, כי במצב דברים בו נפגעת העבירה ויתרה על קבלת הפיצוי, היה על המרכז "להתישר" עם עדמתה ולהסכים לבקשת לפטור את המבוקש מתשלום. עוד נטען כי המרכז לגביית קנסות פועל ככלאי אכיפתי ומקום בו נפגעת העבירה, שהיא הזכאית לכיספי הפיצוי, מוותרת על קבלתו, אין עוד צורך באכיפתו של הפיצוי, מה גם שהמרכז שאליו מגעים כספי הפיצוי לא נפגע בשום צורה.

הmbוקש הוסיף וטען, כי בנסיבות בהן למשיבה 2 ניתן צו חיסול ביום 2.6.19, המשמעות היא שנפגעת העבירה חדלה מלאתקים ועל כן, גביית הפיצוי תוביל לכך שהכספים ישרו אצל המרכז לגביית קנסות והדבר יביא לעוות דין ולהסור דעתך.

בכל הנוגע לטענות בית המשפט לדון בבקשתו, נטען, כי לא מדובר בביטול גזר הדין שניתנו נגד המבוקש, מאחר והמבוקש נשא בעונשו בדרך של של"צ, אלא מדובר במתן הוראה למרכז לפיה אין עוד צורך לגבות את החוב. עוד נטען, כי לבית המשפט סמכות טבועה ליתן את הסעד המבוקש ולהורות על ביטול החוב לאור שינוי הנסיבות, בשל מאז גזר הדין ובשים לב לעמדת נפגעת העבירה. לחילופין, נטען, כי גם אם אין לבית המשפט סמכות מפורשת בחוק להורות על ביטול הפיצוי, בית המשפט יתבקש להשתמש בסמכותו הטבועה לצורך עשיית צדק.

המרכז התנגד לבקשתו וטען כי הינו גופ אוכל וגובה, בין היתר, החלטות שיפוטיות שניתנו לנפגעי עבירה בהתאם לסעיף 77 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "**חוק העונשין**"), כאשר המדינה נכנסת לנעלו של הנפגע בהליך הגבייה לצורך גביית חוב הפיצוי.

עוד נטען, כי תכליות הפיצוי לנפגע העבירה היא תכליות משולבת, מחד לתת פיצוי אישי כספי לנפגע העבירה ומайдן, הפיצוי מהוועה חלק מהעוונש שהוטל על המבוקש ויש בו משומן נטילת אחריות על ידו, כמו גם הכרה של החברה בפגיעה שנגרמה לנפגעת העבירה.

על כן, טען המרכז, כי גם במקרה שנפגעת העבירה היא תכליות משולבת, מחד לסתור את תיק הפיצוי ולהמשיך לגבותו חלק מעונשו של החיב. עוד נטען, כי עמדה זו מtabסת על עמדת המשנה ליום"ש, לפיו נוכח תכליות הפיצוי יש לבצע תיקון לחוק שבמסגרתו תוקם קרן לכיספי פיצוי של נפגעי עבירה, אשר בחרו לוותר על הפיצוי שהושתת לטובתם, ושאחת לכמה שנים תינתן הזדמנויות בידם לחזור בהם ולקבל את הפיצוי.

באשר לטענה כי עקב פירוקה של משיבה 2 הכספי יועבר למدينة, נטען כי הכספי אמור לעbor לבאים היחידי של החברה, אחרי הרמת מסך (ראה תגובה מיום 16.12.20).

לענין ביטול ריבית הפיגורים, בשל הסכמת נגעתה העבירה, השאור המרכז לגביית קנסות את הבקשה בהקשר זה לשיקול דעת בית המשפט.

דין והכרעה

לאחר ששלמתי את טיעוני הצדדים, הגיעו למסקנה כי דין הבקשה לbijtol קרן הפיצוי להידחות, ודין הבקשה לbijtol Ribit הפיגורים להתקבל, וזאת מן הנימוקים שיובאו להלן:

ביטול קרן הפיצוי:

כאמור, בגין דינו של כב' השופט ח. שילוני, מיום 25.3.07, הושת על המבוקש בנוסף לצו של"צ לשלם למשיבה 2 פיצוי בסך 00 10,000 ₪.

לטענת המבוקש, לאור ויתורה של משיבה 2 על קבלת הפיצוי, יש להורות על הפסקת הליכי הגביה. אמןם בקשה המבוקש נוסחה בקשה "לסגירת" הליכי הגביה במרכז, אך לטעמי, אין מדובר אלא בבקשת לשינוי גזר הדין בכל הנוגע לריבית הפיצוי.

ככל, לאחר שניתן גזר הדין מסתיים ההליך, בית המשפט קם מכיסאו ובזה מסיים את מלאכתו, ואין לבית המשפט סמכות לשנותו.

אילו היה מדובר בכל ריבב עונשי אחר, שאלת הסמכות של בית המשפט לא הייתה עולה כלל על הפרק, והוא רלוונטי לענייננו בעיקר משום שהפיצוי נשא אופי משולב, הן פלילי והן אזרחי (רע"פ 2976/01 אסף נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(3) 418, ע"פ 1076/15 טוק נ' מדינת ישראל (16.7.16)). גם שהפיצוי נשא סממנים אזרחיים, לא ניתן להתעלם ממאפיינו הפליליים הבורורים, כשהוא מהוות רכיב מרכזי הענישה המוטלים על הנאשם לאחר שבית המשפט משקל את כל מרכזי הענישה.

יפים לענין זה הדברים שנאמרו ע"י כב' השופט ארבל בע"פ 11/8458 שובל נ' מדינת ישראל (11.9.13):

"... אמןם, כפי שנקבע לא אחת בפסקת בית משפט זה, לעונש של פיצוי מאפיינים אזרחיים מובהקים .
אולם, אין לדידי במאפיינים אלה כדי להפוך את הפיצוי שנפסק לטובת קורבן העבירה, מכוח סעיף 77 לחוק, לסعد אזרחי. על אף מאפיינו האזרחיים של הפיצוי, מדובר בכל זאת בעונש המוטל על הנאשם בגין מעשה עבירה פלילי וכרכיב אחד מתוך עונשו הכלולתי. . . . חיזוק לכך ניתן למצוא הן במיקומו הגיאוגרפי של סעיף 77 המצויח בחוק העונשין, התשל"ז-1977, פרק שכותרתו "דריכי ענישה" והן במגמה המתפתחת בעשוריהם האחוריונים במשפט הפלילי להכיר בהגנה על נפגעי עבירה - בין היתר באמצעות פיצוי - כאחת מתכלויות החשובות של דין הפלילי... .".

אשר על כן, חרב מאפיינו האזרחיים של ריבב הפיצוי, הוא מהוות רכיב מרכזי הענישה, ומשכך הוא חלק אינטגרלי מגזר הדין אשר לא ניתן לשנותו, אלא בהסכמה מפורשת בחוק, שאינה קיימת בענייננו (ראה תפ"ח (ח) 355-09-13).

علي בכרי נ' מדינת ישראל (6.9.17)).

מספר חוקים הגדרו חיריגים בהם בית המשפט, לאחר שיקם מכיסאו, יכול לעורר שינוי בגזר הדין, כך לדוגמה ניתן לתקן פסק דין בהסכמה הצדדים לפי סעיף 81(ב) לחוק בתי המשפט (נוסח משולב), תשמ"ד - 1984. כמו כן בית המשפט רשאי להורות על הפסקת עבודות שירות ועל נשיאת עונש אחר במקום (סעיף 51(א1) ו-(א2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977). בית המשפט רשאי לקבוע עונש אחר אם הנאשם אינו עומד במחן שהוטל עליו (סעיף 16 לפקודת המבחן [נוסח חדש], תשכ"ט-1969).

בנוסף, קיימות הוראות המKENOT לבית המשפט ולמרכז לגביות קנסות סמכיות שונות בכל הקשור לביטול או הפחתת ריבית הפיגורים שנצברו על קרן הקנס או הפיצויים וכן בגין לדחית ופרישת הקנס או הפיצויים. יודגש, כי הסמכות להבטל ריבית פיגורים בגין לפיצוי נתונה לסמכוות של בית המשפט בלבד ("סעיף 5 ג לחוק המרכז לגביות קנסות, אגרות והוצאות, תשל"ה - 1995; סעיפים 69 + 77(ג) לחוק העונשין; רע"א 11/8994 **חליל נ' מ"**)).(29.4.12)

יחד עם זאת, הוראות החוק לעיל, **אין מקנות סמכות לפטור מעצם תשלום חוב של קנס או של פיצויים** (תפח חי') 13-09-355 **علي בכרי נ' מדינת ישראל (6.9.17)).**

פסק דין של כב' השופט ח. שילוני, במסגרת נגזר על המבוקש, בין השאר תשלום פיצוי, הפרק לחולות בשנת 2007 לאחר שלא הוגש עליו ערעור, ואין בויתור מצד נגיעה העבירה בחולף 14 שנים, כדי להסביר את בית המשפט לשנות רכיב מרכיבי גזר הדין שניתן.

בית המשפט הגוזר דיןו של הנאשם מאZN בין רכיבי העונשה השונים, כאשר הפיצוי מהווה רכיב עונשי אחד מתוך עונשיהם הכלולתי.

במקרה שבפני, כב' השופט ח. שילוני, תוך חריגה מהסדר טיעון אליו הגיעו הצדדים, מצא להטיל על המבוקש בנוסף לצו של"צ גם פיצוי לטובת מושבה 2, לאחר שכיבד את הסכמה הצדדים שלא להרשיע את המבוקש, וזאת על מנת לאZN בין כלל רכיבי העונשה, כפי שעולה מעין בגזר הדין.

משמעות כי הפיצוי מהווה רכיב מרכיבי העונשה, ולאחר שפסק דין הפרק לחולות, אין לבית משפט זה סמכות לשנות את גזר הדין, אלא בהתאם להסכמה המפורשת בחוק, שכאמור אינה מתקימת בעניינו.

אשר על כן, על המבוקש לקיים את גזר הדין, על כל רכיביו, ובכלל זה תשלום הפיצוי, וזאת חרף ויתורה של מושבה 2 על תשלום הפיצוי.

יודגש כי נכון עמדת המרכז, כי כספי הפיצוי אמורים לעבור לבעליים היחידי של מושבה 2, לאחר שהתפרקה, לא מצאתו

ממש בטענה כי ההחלטה יעבור ל专家组 המדינה.

אשר על כן הבקשה לפטור מתשלום קרן ההחלטה נדחתה.

בקשה לפטור מרבית הפיגורים:

בשים לב להסכמה כל הנוגעים בעניין אני פוטרת את המבוקש מתשלום ריבית הפיגורים שנצברה על סכום קרן ההחלטה.

המציאות תמציא את החלטה לצדים

ניתנה היום, ח' סיון תשפ"א, 19 Mai 2021, בהעדר הצדדים.